

Hana KOŽUŠNÍKOVÁ

Analýza základních aspektů místa a úlohy duchovní péče ozbrojených sil České republiky a Spojených států amerických.

Diplomová práce, Praha 2022, 81 s.

Posudek oponenta

Studentka si dobře všimla různorodosti pojetí kaplanské služby v armádách i pestrosti vrstev a dilemat tohoto odvětví duchovenské práce. Srovnání přístupu ve dvou armádách by skutečně mohlo poodkrýt odpovědi na některé z nich.

Osobně mi chybí, že nám autorka nechává nahlédnout do svých vlastních motivů, proč si toto téma zvolila. A: Jak vnímá jeho relevanci vzhledem k oboru, který se chystá absolvovat?

Vzhledem k tématu musela studentka zákonitě pracovat s anglickou literaturou. A zároveň se nemohla výrazněji opřít o česká monografická zpracování. Chybí mi však kritické představení využitého materiálu. Z velké části se jedná o články, u kterých není zřejmé, jak při jejich výběru pracovala. Práce se v názvu zaštiťuje termínem „analýza“, samotné představení a zdůvodnění výzkumného designu je však velmi stručné.

Práce je členěna přehledně a logicky, snaží se obdobným způsobem zpracovat obě zvolené armády. Byť i tu chybí podrobnější vysvětlení, proč byly vybrány právě tyto dvě. Autorka jistě získala dobrý základní vhled do problematiky. Býval bych ocenil ovšem samotné srovnání konceptů „duchovní péče“, jaké jsou v armádách uplatňovány. Náplň práce kaplanů se přece jistě vyznačuje i nějakým teoretickým předporozuměním. (A pokud tomu tak není, i to by si zasloužilo reflexi.)

Obě základní otázky („Jakým způsobem se liší česká vojenská duchovní péče od americké? Jak se vyvíjela vojenská duchovní péče v České republice a Spojených státech amerických?“ s. 11) byly v zásadě zodpovězeny. Jistě jsou konkrétní a jasné, ale, jak již naznačeno výše, právě vzhledem ke studijnímu oboru mi připadají trochu „chudé“, resp. zdá se mi, že by bývalo bylo dobré se ptát minimálně i po teoretických základech duchovenské práce a po jejich naplňování.

V případě obou armád se autorka mohl více opřít o již vypracované práce. Např. diplomových prací týkajících se kaplanské služby v Armádě ČR vzniklo již jen na ETF UK několik. V samotném textu studentka poskytuje spíše základní přehled a historii bez snahy o analýzu.

Na otázky položené studentkou v úvodu bylo v závěru odpovězeno. Na čtyřech stranách popisuje shody a rozdíly zejména ve struktuře fungování duchovenské služby v armádě. Opět bych viděl pole, kde by práci prospělo rozšíření – při poměrně široké paletě zastoupených náboženství a konfesí může se zde otevírat prostor k mezináboženskému dialogu či mezináboženskému vzdělávání, které ve společnosti spíše chybí? Z jakých kořenů vyrůstají etické semináře a co je jejich cílem? Jak probíhá sama duchovní péče v armádě. Na stranách 35-38 autorka popisuje náplň práce kaplana, ale nikoli, jak je tato realizována.

V práci je několik grafických nešvarů v poznámkovém aparátu (např. nejednotnost ve střídání majuskul a minuskul) i v samotném textu (např. vrocení práce v elektronické verzi, se kterou jsem pracoval, „přelezlo“ na další stranu).

Hodnocení navrhuji mezi C a D – podle obhajoby.

Otázky k obhajobě byly nastíněny již v odstavcích výše. Zajímalo by mě, jaké má autorka se službou zkušenosti, kde vidí její rizika, nedostatky, směry, kterými by se mohla ubírat. Jaké kvality a zkušenosti by kaplan podle ní měl splňovat? O jakých etických postojích mluví (s. 69) Co myslí duchovní silou (s. 70).

V Brně 30. prosince 2022

Ondřej Macek, Ph.D.